

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж-1777/19
07.03.2019. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Бољевић, председника већа, Снежане Живковић и Весне Матковић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, Бирчанинова 5, ради заштите од дискриминације, решавајући о жалби тужиоца изјављеној против решења садржаног у пресуди на основу признања Вишег суда у Београду П-5836/18 од 02.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 07.03.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и ПОТВРЂУЈЕ решење садржано у ставу другом изреке пресуде на основу признања Вишег суда у Београду П-5836/18 од 02.07.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом на основу признања Вишег суда у Београду П-5836/18 од 02.07.2018. године, ставом првим изреке утврђено је да је закључком Владе тужене бр. 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина: Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље повређено начело једнаких права и обавеза и извршена дискриминација на штету тужиоца, док је ставом другим изреке обавезана тужена да исплати тужиоцу износ од 8.850,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Против одлуке о трошковима поступка тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене

материјалног права. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео.

Испитујући побијано решење у смислу одредаба члана 386. које се примењују у конкретном случају на основу члана 402. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14 и 87/18), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а жалбом се не указује на друге повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја.

Првостепени суд је донео наведену пресуду након што је тужена признала тужбени захтев. Одлучујући о трошковима поступка, првостепени суд је обавезао тужену, применом одредаба чланова 150. и 153. ЗПП, да исплати тужиоцу износ од 8.850,00 динара у складу са Таксеном и Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, од чега 6.000,00 динара за састав тужбе, а остатак на име судске таксе (1.900,00 динара за тужбу и 950,00 динара за пресуду на основу признања). Приликом доношења одлуке о признавању увећања тужиоцу на име наплаћеног ПДВ првостепени суд је имао у виду да члан 13. адвокатске тарифе прописује право адвоката да услугу обрачунату по Тарифи увећа за проценат ПДВ, али да није доставио доказ да је обвезник ПДВ у години у којој је поднета тужба и обрачунат ПДВ, због чега се овакав трошак тужиоцу не може признати. С тим у вези, уз тужбу је достављен извод из регистра обвезника ПДВ и потврда од 16.08.2016. године, да је пуномоћник тужиоца био обвезник ПДВ за 2016. годину, док се његово својство обвезника ПДВ за 2017. и претходну 2018. годину, из достављених доказа не може утврдити, при чему је реч о обавези која је настала у 2018. години. Из изложених разлога, првостепени суд није признао наведени трошак тужиоцу.

Првостепени суд је правилно поступио када тужиоцу није досудио наведени трошак и то из следећих разлога.

Наиме, Законом о парничном поступку прописано је (члан 150) да су парнични трошкови издаци (странке) учињени у току или поводом поступка (став 1), да они обухватају и награду за рад адвоката и других лица којима закон признаје право на награду (став 2) и да се њихова висина одмерава по тарифи за награде адвоката или за друге трошкове (члан 154. став 2). Надаље, сагласно одредби члана. 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката (“Службени гласник РС”, бр. 121/12), адвокат који је обвезник пореза на додату вредност има право додати припадајући порез на додату вредност на извршени обрачун награде и трошкова.

Да би адвокат остварио ово тарифом установљено право, неопходно је да се претходно испуне одговарајући услови прописани одредбама Закона о порезу на додату вредност (“Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04-испр; 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 6/14-усклађени динарски износи, 124/14, 5/15, 83/15, 5/16, 113/17, 30/18). У том смислу, овим законом је, пре свега, прописано је да је порески обвезник лице које самостално обавља промет добара и услуга у оквиру обављања делатности (члан 8. став 1), а

порески дужник обвезник који врши опорезиви промет добара и услуга, осим када обавезу плаћања ПДВ у складу са овим члановима има друго лице (члан 10. став 1. тачка 1), при чему пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши, и то или промет добара и услуга или наплата, односно плаћање ако је накнада или део накнаде наплаћен односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга (члан 16). Будући да адвокати самостално и стално врше промет услуга пружањем правне помоћи физичким и правним лицима у смислу члана 3. Закона о адвокатури и они се сматрају пореским обвезницима. Уколико су евидентирани као обвезници ПДВ у смислу члана 38. Закона о порезу на додату вредност, и адвокати су дужни да поднесу евиденциону пријаву и да издају рачун за сваки промет услуга, сагласно члану 37. тачка 2. и 42. ст. 1. и 2, при чему обавеза издавања рачуна постоји и ако обвезник наплати накнаду или део накнаде пре него што је извршен промет добара и услуга (став 3). Одредбом члана 42. став 4. исцрпно су прописани подаци који морају бити садржани у рачуну, и то: 1) назив, адреса и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна; 2) место и датум издавања рачуна; 3) назив, адреса и ПИБ обвезника – примаоца рачуна; 4) врста и количина испоручених добара или врста и обим услуга; 5) датум промета добара и услуга и висина авансних плаћања; 6) износ основице; 7) пореска стопа која се примењује; 8) износ ПДВ који је обрачунат на основицу; 9) напомена о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ; 10) напомена да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

Следствено изложеном, а имајући на уму цитиране одредбе Закона о парничном поступку и Закона о порезу на додату вредност, странка која је постигла успех у парници, а која је радње у поступку предузимала посредством адвоката, има право на накнаду трошкова на име ПДВ на адвокатску услугу, али у том случају као доказ треба да пружи рачун о извршеним адвокатским услугама, који садржи све елементе рачуна прописане цитираном одредбом чл. 42. Закона о ПДВ. Међутим, како обрачун о награди и накнади трошкова адвоката од 21.09.2018. године (који је достављен тек уз жалбу) не садржи све елементе рачуна прописане законом, то се трошкови на име ПДВ, за пружену адвокатску услугу, не могу признати као стварни трошак странке у смислу одредаба чл. 153. и 154. ЗПП. Све и да овај обрачун садржи све елементе рачуна прописане одредбом чл. 42. Закона о ПДВ, наведени обрачун о награди и накнади трошкова адвоката од 21.09.2018. године, се не би могао прихватити као доказ, јер тужилац није учинио вероватним да га, без своје кривице, у смислу чл.372. ст.1. ЗПП, није могао приложити пре доношења ожалбене одлуке. Ово нарочито кад се има на уму да из тужбе од 18.04.2018. године произилази, да је трошковник за њен састав, обрачунат са увећањем од 20% на име ПДВ, из чега би се дало закључити да је у моменту њеног подношења тужилац сносио овај трошак.

Самим тим, позивање тужиоца у жалби на одредбе члана 23. Закона о адвокатури и на члан 13. адвокатске тарифе и њихово указивање да ниједна од наведених одредаба не поставља додатне услове када је реч о признавању ПДВ, није основано. Право адвоката на награду и накнаду трошкова за свој рад, које је гарантовано одредбом члана 23. Закона о адвокатури и детаљно уређено Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката не искључује примену осталих закона, па ни Закона о порезу на додату вредност, и то не само оних одредаба које за њега представљају повољност, већ и оних одредаба којима су прописане његове дужности као пореског обвезника за пружене услуге у смислу члана 3. и 8. тог закона.

Наводи тужиоца у жалби да није битно како је насловљена исправа, односно да ли се ради о рачуну, предрачуну или отпремници или о генеричном појму обрачуна нису правилни. Обрачун који садржи елементе прописане одредбом члана 23. став 4. Закона о адвокатури у конкретном случају није сачињен сагласно одредби члана 42. Закона о порезу на додату вредност, па је неправилно његово изједначавање са рачуном у смислу Закона о порезу на додату вредност или са отпремницом која служи у друге правне сврхе.

Није од утицаја на другачије одлучивање ни позивање у жалби на одредбу члана 2. Правилника о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци ("Службени гласник РС", бр.123/12, 86/15, 52/18). Поменута одредба према којој порески обвезник нема обавезу да изда рачун, поред осталог и када се промет добара и услуга врши физичким лицима (са изузетком предузетника) која нису обвезници ПДВ у конкретном случају нема значај који јој се жалбом покушава придати. Ово стога што цитирана одредба члана 2. Правилника уређује однос пореског обвезника (пуномоћника тужиоца) са државом у погледу уредног испуњавања пореске обавезе, на шта упућују и одредбе чл. 46. до 48. Закона о порезу на додату вредност којима је установљена дужност пореског обвезника да води евиденцију ради правилног обрачунавања и плаћања ПДВ. Дакле, могућност ослобађања пореског обвезника дужности да изда рачун не важи за адвоката у односу са његовим клијентом, самим тим ни за могућност клијента (властодавца) да наплати овај стварни трошак у односу на странку која није успела у спору, па се ни овим наводом жалбе не доводи у сумњу правилност побијане одлуке.

Из изложених разлога, Апелациони суд у Београду је одбио тужиочеву жалбу као неосновану и донео одлуку као у ставу првом изреке, применом члана 401. тачка 2. ЗПП.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене одлуке, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе тужиоца, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. у вези са чланом 402. ЗПП, с обзиром да они не могу довести до другачије одлуке.

Имајући у виду да тужилац није успео у поступку по правном леку, неоснован је његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је одлучено као у ставу другом изреке овог решења, на основу члана 165. став 1, сходно члану 153. став 1. ЗПП.

Председник већа – судија
Драгана Бољевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић